

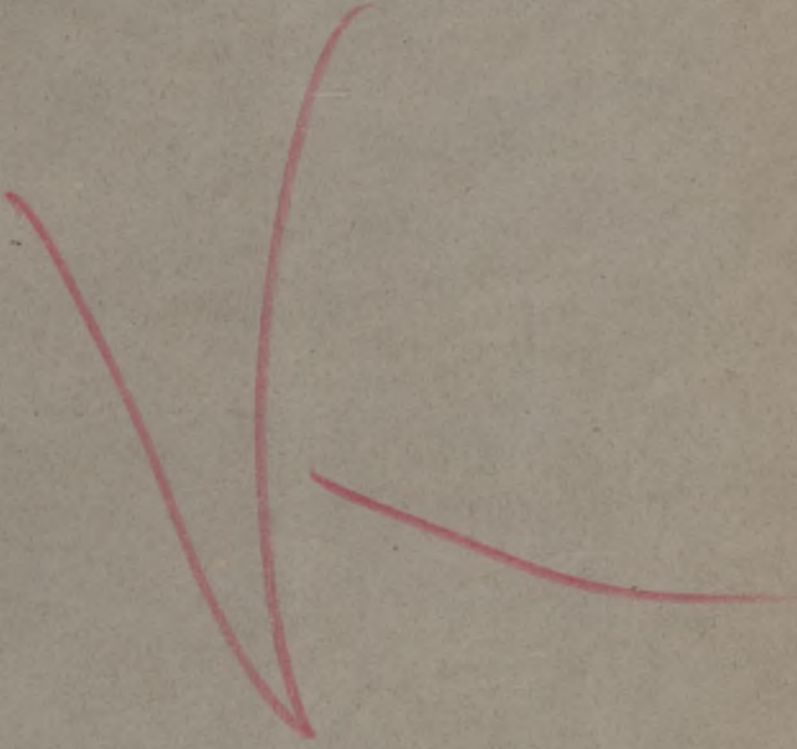
Biblioteka

Prez. Rady Ministrów

Nr. inw. 3738

BIULETYN

Polskiego Biura Eksportu Zboża

*Poradnik
1939/40*

Ceny i zapasy zbożowe

Zasiewy i zbiory

Polityka zbożowa

Położenie na rynkach zbożowych

Ceny (za 100 kg w złotych)

5 1 -

1.X.1934r. 31.VIII.Pszenica

1.X.1934r. 31.VIII.34r

Warszawa jednolita 20,- do 21,- zbierana 19,- do 20,-	20,- do 21,- 19,- do 20,-	Chicago Hardwinter wrzesień 19,79 grudzień 19,84 maj 18,81	19,74 19,93 20,17
Poznań 18,- do 18,50	19,- do 19,50		
Antwerpja		Winnipeg październik 15,68 grudzień 15,83 maj 16,79	15,70 15,99 16,75
Rotterdam listopad 12,30 styczeń 12,74 marzec 13,37 maj 13,82	14,50 14,95 14,86 ---		
Hamburg Manit I.pl. --- wrzesień --- październik 19,39 listopad 19,48	19,42 19,42 --- ---	Liverpool październik 14,70 grudzień 15,57 marzec 16,34 maj 16,79	16,67 17,45 17,99 18,29
Manit II.pl. --- wrzesień --- październik 18,85 listopad 18,94	18,88 18,88 --- ---		
Kan.Amb.Dur.I. wrzesień --- październik 22,44	21,30 ---		
Kan.Amb.Dur.II. wrzesień ---	20,32		

HD 910

Żyto		1.X.1934.	31.VIII.31.	Kukurydza		1.X.1934.	31.VIII.
Warszawa				Warszawa			
jednolite	17,- do 17,50		17,- do 17,50				
Poznań				Poznań			
	17,50 do 17,75		17,50 do 17,75				
Antwerpja				Rotterdam			
				listopad	12,83		14,63
				styczeń	13,19		14,63
				marzec	13,91		15,04
				maj	13,68		---
Rotterdam				Hamburg			
				La Plata			
				nowych zbiorów	13,10		14,63
							do 14,77
Hamburg				wrzesień			14,35
				październik	13,55		15,04
Plata 72/73 kg.				listopad	14,-		---
wrzesień	---		15,39	grudzień	14,18		---
październik	14,36						
Chicago				Chicago			
wrzesień	15,39		---	wrzesień	16,18		16,25
grudzień	16,06		17,74	grudzień	16,57		16,51
maj	---		18,33	maj	16,69		17,08
Winnipeg				Liverpool			
październik	13,09		17,02	wrzesień	13,52		14,64
grudzień	13,28		17,14	październik	13,74		14,89
maj	13,74		17,83	listopad	13,97		---

Jęczmień

1.X.34r.

31.VIII.34r.

Warszawa

przemiałowy	17,- do	17,- do
	17,50	18,-
browarowy	21,50 do	20,50 do
	23,-	22,-

Poznań

jednolity	19,50 do	20,25 do
	20,-	20,75
zbiorowy	18,- do	18,75 do
	18,50	19,25
browarowy	21,- do 21,50	21,50 do
		22,-

Antwerpja

Rotterdam

Hamburg

Dunajski 60/61 kg.		19,69
wrzesień	--	--
październik	18,85	--
Plata pl.	16,16	--
wrzesień	--	18,17
październik	15,98	--
64/65 ros. jk.		
wrzesień 1934r.	--	20,05
październik		--
listopad	19,21	--

Chicago

Winnipeg

październik	14,42	14,54
grudzień	14,65	14,51
maj	15,47	14,78

Owies

1.X.34r.

31.VIII.34r.

Warszawa

I. stand.	17,50 do	17,- do
	18,50	17,50
II "	16,50 do	16,- do
	17,50	16,50

Poznań

nowy	17,75 do	16,25 do
	18,25	16,75

Antwerpja

Rotterdam

Hamburg

Unclipped Plata		13,78
wrzesień	--	--
październik	12,21	--
Clipped Plata		14,32
51/52 kg. wrzesień	--	--
październik	12,74	--

Chicago

wrzesień	18,73	18,53
grudzień	18,39	18,66
maj	--	18,89

Winnipeg

październik	14,92	16,01
grudzień	14,46	15,79
maj	15,66	16,13

Widoczne zapasy światowe pszenicy i mąki pszennej.

(w milionach ton)

<u>1930 r.</u>	<u>1931 r.</u>	<u>1932 r.</u>	<u>1933 r.</u>	<u>1934 r.</u>
1.VIII. 11,2	1.VIII. 12,6	1.VIII. 11,1	1.VIII. 12,5	1.VIII. 13,-
1.IX. 12,8	1.IX. 13,6	1.IX. 11,5	1.IX. 13,1	1.IX. 13,4

(Der internationale Getreidemarkt, Berlin)

Załadunki światowe żyta

	<u>1934 r.</u> od 25/9.34 22.9.34
Rosja i kraje naddunajskie	8.688 tonn
Stany Zjednoczone i Kanada	
Argentyna	11.790 "
Polska, Węgry i inne kraje	30.198 "
(Der internationale Getreidemarkt, Berlin) Razem	50.676 tonn

Ceny na stronie 1, 2 i 3 obliczono według kursu:

	<u>31.8.1934 r.</u>	<u>1.10.1934 r.</u>
1 £ ang.	26,08 zł .	26,02 zł.
1 sh ang.	1,30 "	1,30 "
1 pens ang.	0,1034 "	0,109 "
1 dolar ameryk.	5,21 "	5,24,75 "
1 cent dol.ameryk.	0,0521 "	0,0525 "
1 hol.floren	3,53 "	3,59 "
1 marka niem.	2,07 "	2,13 "

Zapasy widoczne w Kanadzie i w Stanach Zjednoczonych
wynosiły per 24.IX.1934 r.

Kanada

W Kanadzie 2.954.623 tonn pszenicy

i 81.178 " żyta

W zeszłym roku o tej samej porze 2.955.684 tonn pszenicy
i 99.822 " żyta

Stany Zjednoczone

U.S.A.

1934r.

24. 9.34r.

1935r.

24.9. 3³ r.

pszenicy	3.070.046 tonn	4.917.409 tonn
kakurydzy	1.535.353 "	1.429.029 "
cwsa	338.301 "	678.803 "
żyta	268.696 "	328.015 "
jęczmienia	258.118 "	316.470 "

----- 000 -----

Zasiewy i zbiory

Anglja

W Anglji było przeważnie sucho i pogodnie, w ostatnich dniach zaś spadły obfite deszcze. Zbiory w całym kraju są ukończone. Plony są znacznie większe niż przeciętne. Na południu Anglji plony wynoszą 35 - 40 bushli per acr. Dla porównania podaje się, że w Kanadzie przeciętne plony wynoszą 17 bushli per acr.

Obszar zasiewu pszenicy będzie w następnym roku nieco większy, zwłaszcza że korzystna pogoda jesienna do większych zasiewów zachęca.

Anglijski Instytut Rolniczy

Francja

We wszystkich częściach kraju padały deszcze, wskutek czego prace jesienne dobrze postępują.

Zbiory żyta wynoszą według ostatnich oficjalnych danych 829.154 tonn wobec 897.012 tonn w roku ubiegłym. Obszar uprawy zmniejszył się w bieżącym roku z 690.410 ha na 675.620 ha.

Francuski Instytut Rolniczy

Jugosławia

Zbiory kukurydzy w Jugosławji szacują na 3,5 milj. tonn. Próby nowych zbiorów wykazują bardzo dobrą jakość.

Jugosłowiański Instytut Rolniczy

Niemcy

Długotrwałe deszcze nawiedziły wschód Niemiec i Prusy Wschodnie ; natomiast na zachodzie i południu pogoda była słoneczna przy stosunkowo wysokiej temperaturze. Ostatnio ciepła pogoda zapanowała w całym kraju i zasiewy dobrze wzeszły.

Rumunia

Widoki żniwne dla kukurydzy poprawiły się znacznie w ostatnim czasie. Jeżeli jesień będzie normalna, to większa część kukurydzy osiągnie zupełną dojrzałość. Żniwa rozpoczęły się już i dobrze postępują.

Węgry

Silne opady umożliwiają dalszy korzystny rozwój uprawy jesiennej. Kukurydza dojrzewa. Dla przyspieszenia eksportu urządzono specjalne suszarnie.

Zbiory kukurydzy szacują na 2,16 milj. tonn wobec 1,8 milj. tonn w roku ubiegłym i wobec 1,8 milj. tonn przeciętnie w ostatnich 5 latach. Zatem spodziewany wzrost wynosić będzie około 20%.

Rosja

W Rosji, zwłaszcza w strefach Uralu żniwa napotykały do połowy września na wielkie trudności głównie ze względu na ciągłe ulewne deszcze.

Zbiory tegoroczne są bardzo niejednolite. Podczas kiedy w pewnych strefach sprzątnięto per akr. tylko 7 bushli, to w innych okolicach plony wynosiły 22 bushli

per acre. W strefie Wołgi środkowej i w rejonach wschodnich spodziewają się bardzo dużych plonów. Dużo zboża jednak tam zamarniało przez niefachowe żniwowanie. W Sybirze zachodnim leżało ok. 15. września jeszcze 64% skoszonego zboża na polach, na terenach Wołgi 26%.

Stany Zjednoczone

Na początku okresu sprawozdawczego panowała pogoda sucha i słoneczna, wobec czego jesienna uprawa psł nie mogła postąpić naprzód. Później nastąpiły silne deszcze korzystne dla uprawy jesiennych. Kukurydza tylko bardzo powoli dojrzewała, młotami uciepiała od przymrozków.

Obszar zasiewu pszenicy w tym roku prawdopodobnie zostanie powiększony.

Kanada

Przymrozki wpłynęły ujemnie na jakość pszenicy. Dominion Bureau of Statistics szacuje zbiory kanadyjskie na 277.304.000 bushli (7.547.104 tonn) pszenicy wobec 249.629.500 bushli (7.338.222 tonn) w ub. roku. Z tego przypada 273.282.000 bushli (7.355.995 tonn) na pszenicę jara i 7.022.000 bushli (191.110 tonn) na pszenicę ozimą.

Zbiory owsa szacują na 344.746.000 bushli (5.003.998 tonn) wobec 316.966.000 bushli (4.600.761 tonn) w ub. roku, zbiory jęczmienia na 66.800.000 bushli (1.427.992 tonn) wobec 64.291.000 bushli (1.399.307 tonn).

Argentyna

Wskutek licznych opadów widoki żniwne w Argentynie nadal dobre. Uprawa psł pod kukurydzą bardzo dobrze postępuje.

Dania

Oplaty zbożowe są zniesione.

Ustawa z 13 grudnia 1933 r. o opłatach importowych przy zbożu pastwnem wygasła z końcem sierpnia b.r. Przedłużenie ważności tej ustawy nie nastąpiło.

Celem ustawy było podtrzymanie ceny minimalnej 11 - 13 koron za 100 kg. zboża pastwnego. Ponieważ ceny rynkowe od dłuższego już czasu przekraczają ten poziom, zaniechano przedłużenia zarządzania.

Estonja

Rząd estoński skupuje również i pszenicę.

Rząd estoński uchwalił oprócz żyta w tym roku również zakupić 10.000 tonn. pszenicy z tegorocznych żniw i to po cenie 14 ct. za kg. Ministerstwo rozpocznie odnośne zakupy w drugiej połowie września. Skupiona pszenica ma być przeznaczona na eksport za granicę.

Finlandja

Natarczywa podaż żyta we Finlandji.

Państwowa komisja zbożowa Finlandji obniżyć musiała ceny na żyto krajowe z 2,25 mk. fińskich na 2,20 mk. Za - rządzenie to jest wynikiem nadzwyczaj dużej podaży żyta krajowego.

Francja

Premjowany eksport pszenicy francuskiej.

W ostatnich tygodniach Francja sprzedawała za granicę około 200.000 tonn pszenicy.

Rząd wyznaczył premje eksportowe po 75 fr. od 100 kg. na ogólną ilość 220.000 tonn pszenicy. Mowa jest o wyznaczeniu premji na dalsze około 300.000 tonn pszenicy.

Łotwa

Licencje dla handlu zbożem .

Od 15 września wolno zbożem handlować tylko firmom posiadającym specjalne zezwolenie Ministerstwa Rolnictwa.

Naświadczeń takich Ministerstwo wydało dotąd 400.

Rumunia

Premja eksportowa dla jęczmienia i kukurydzy

Celem ożywienia eksportu z krajami, z którymi nie istnieją umowy kompensacyjne, czyli bilans handlowy jest aktywny, przyznał rząd rumuński premje 10% przy jęczmieniu i kukurydzy. Premja wydawana będzie od 1. października b.r. do 31. grudnia b.r.

Eksport zboża

Według ostatnich szacunków rumuńskiego Ministerstwa Rolnictwa przewidziany jest w bieżącym sezonie eksport następujących ilości zboża:

pszenicy i żyta	23.000	wagonów
owsa	7.000	"
jęczmienia	30.000	"
kukurydzy	65.000	"

o/o

Tegoroczne zbiory pszenicy szacowane są na ok. 2000.000 ton, czyli ok. 700.000 tonn niżej od przeciętnych zbiorów ostatnich 5 lat.

Eksport jęczmienia rozpoczął się już większymi partiami. Ceny przytem znacznie podskoczyły.

Ceny kukurydzy są tak wysokie, że nastąpiły chwilowe trudności eksportu nawet w drodze kompensacyjnej do Austrii i Niemiec.

Włochy

Zwiększenie importu zboża we Włoszech.

Już w sierpniu dał się odczuć tegoroczny niedobór żniwny. Import zbóż w porównaniu do roku ubiegłego jest znacznie większy. Wprowadziły Włochy w sierpniu tego roku 5.717 tonn pszenicy wobec 4.330 tonn w sierpniu roku ubiegłego. Również import kukurydzy wykazuje zwiększenie.

Argentyna

Niebezpieczeństwo szarańchy.

W Argentynie panuje obawa przed plagą szarańchy. Wielka część obszaru pszenicy jest zagrożona.

Niezliczone masy szarańchy znajdują się w okolicy Formosy (południowa Argentyna) zagrażając polom argentyńskim. Silne deszcze ostatnich tygodni spowodowały przedwczesny i szybki rozwój poczwerek. Przypuszczają, że w końcu listopada olbrzymie chmary tych owadów zaleją strefy południowe. Rolnicy proszą o spieszne rozpoczęcie walki celem zniwoczenia szarańchy. Środkiem walki ma być truciźna rozsiewana z aeroplanów.

12 Położenie na rynkach zbożowych

Kształtowanie się światowych rynków zbożowych w ciągu sierpnia i września br. zdaje się potwierdzać tezę, że bieżąca kampania zbożowa zaznaczy się znacznymi wahaniami cen. Pierwszy tegoroczny okres poślifowy rozpoczął się wybitnie zwycięsko. Posucha w Stanach Zjednoczonych i Centralnej Europie, mierny urodzaj w Południowej i Południowo-Wschodniej Europie, łącznie z Rosją Południową znalazły pełne odzwierciedlenie swe w oficjalnych i prywatnych donieszeniach zbiorów światowych, stwarzając podatny grunt spekulacyjny na wyżkę. To też gra na wyżkę efektywnym towarem i na giełdach terminowych odznaczyła się w sierpniu wielkimi obrótami. Dość powiedzieć, że argentyńskie załadunki sierpniowe osiągnęły dawno nienotowaną dla pszenicy cyfrę około 500.000 tonn, a spekulacyjna wyżkowa ogarnęła nie tylko giełdy północno-amerykańskie, lecz również terminowe giełdy europejskie z Liverpooliem na czele i giełdę zawyczaj najostrożniejszą w Buenos-Aires.

Nastroje giełdowe, oparte na statystykach nie dają się wszakże długo utrzymać, o ile nie towarzyszy im efektywne zapotrzebowanie. Z drugiej strony, w obecnych stosunkach handlu międzynarodowego, prawidłowe funkcjonowanie giełd terminowych i spełnianie przez nie właściwych zadań jest niezmiernie utrudnione, nie znajdując one bowiem niezbędnego odpowiednika w wolnej wymianie międzynarodowej. Znaczne ilości zboża targowane są z rąk do rąk przez Centrale zbożowe państwowe, szereg interesów zbożowych dochodzi do skutku w drodze wymian kompensacyjnych, zniekształcając procesy kształtowania się cen. W grę również wchodzi dorywcza posunięcia państwowe,

ostatnio wyprzedził przez Rząd Łotewski 70.000 tonn żyta poniżej cen rynkowych, lub udzielenie przez Francję premji wywozowej na około 1 miliona tonn pszenicy po 75 fr. od 100 kg. Tego rodzaju okoliczności zniekształcają proces wyważenia ceny i nadają częstokroć fałszywe kierunki spekulacyjne, nie odpowiadające istotnej pozycji podaży do popytu, a giełda staje się wadliwie funkcjonującym instrumentem.

W ciągu września w główniejszych portach europejskich daje się odczuć brak magazynów do składowania zboża, świadczący o zakupach "na zapas" i o t. em, że w niektórych krajach przywóz poprzedza wydawanie licencji przywozowych, skutkiem czego wewnętrzne magazyny nie mogą być wykorzystane.

Sierpniowy wzrost operacji zwykłych znalazł swój wyraz w zwiększonych załadunkach towarowych i w zaopatrzeniu się krajów importerskich ponad normalne sezonowe potrzeby.

Równocześnie powszechnym zjawiskiem na świecie jest słaba sytuacja finansowa rolnictwa powodująca zwiększoną podaż poźniwą, nie wyłączając krajów importerskich. Do tego dodać należy wpływ akcji interwencyjnej w szeregu krajów na powiększenie wewnętrznej podaży. Zwiększa wszędzie, gdzie interwencja państwa dąży do utrzymania stałej ceny zboża, niezależnie od wahań cen światowych i często niezależnie od gatunku towaru, rolnik i kupiec nie mają interesu w przetrzymaniu ziarna i sprzedają go instytucji interwencyjnej możliwie prędko i w stanie nie zawsze nadającym się do masowego magazynowania. Objeżdża te podaje prasa z wewnętrznych stosunków niemieckich, francuskich, czeskich,

holenderskich, łotewskich, amerykańskich i innych. Zjawisko jest powszechne.

W ciągu września następuje załamanie się cen. Pierwszą reagują giełdy w Liverpoolu i Rotterdamie następnie Chicago i Buenos-Aires, najmocniej trzyma się giełda w Winnipeg, notując pszenicę kanadyjską o 10% wyżej Płata, co faktycznie zatrzymuje eksport z Kanady. Tendencja zniżkowa ogarnia stopniowo wszystkie zboża i kukurydzę, dochodząc w końcu września do poziomu zbliżonego do cen z końca ubiegłego sezonu.

Zniżka ta doprowadza w pewnych momentach do martwych punktów w interesach eksportowych. Zwłaszcza na gotowy towar odczuwa się brak odbiorców. Zboża chlebowe, pszenica i żyta, do Holandji, Belgji, Szwajcarii, Niemiec traktują się na podstawie kompensaty, co usuwa te rynki z pod ogólnoświatowej kontroli giełdowej. W warunkach normalnej wymiany Niemcy kupiłyby przedej polski jęczmień pastewny, owies, żyto lub otręby polskie, kupują tymczasem we wrześniu 100.000 tonn pszenicy francuskiej na zasadach c'earingowych.

Za wyjątkiem nieznacznych kontyngentów szwajcarskiego i belgijskiego, szybko wyczerpanych, żyto polskie ma wszędzie na zachodzie zbyt, zamknięty. Jedynym poważnym rynkiem wolnym dla żyta polskiego są Stany Zjednoczone, monopolizowane w zasadzie przez 2 - 3 wielkie firmy światowe. Danja nie wchodzi na razie poważnie w rachubę wobec konkurencji pszenicy francuskiej, sprzedawanej poniżej kalkulacji każdego innego ziarna.-

Sprzedając stopniowo i wrześniowe żyto polskie przekroczyły 100.000 tonn po cenach utrzymywanych stale powyżej żyta

argentyńskiego i pszenicy francuskiej. Polityka utrzymywania cen żyta naszego umożliwiła nam sprzedażę poważniejszych partji jęczmienia pastewnego. Gdyby eksport żyta polskiego już w końcu sierpnia był poszedł z ogólnym prądem giełd światowych, zmuszeni bylibyśmy niewątpliwie do odpowiedniego obniżenia cen jęczmienia pastewnego na rynkach zachodnio-europejskich i niewątpliwie skurczylibyśmy eksport tego artykułu, powodując tem większą presję żyta na rynku wewnętrznym. Zaznaczyć przytem należy, że nawet przy znacznem obniżeniu ceny żyta, jedyny obecnie wolny dla nas rynek duński nie jest w stanie odebrać poważniejszych partji żyta.

Mamy więc z jednej strony wrzesniową silną zniżkę cen na całym świecie, z drugiej zaś strony w tym samym czasie szereg zarządzeń i projektów aktualnych tylko przy zwyżce, względnie działających zwyżkowo. A więc Niemcy otworzyły we wrześniu granicę na wolny przywóz otrąb, Finlandja rozpatruje w trzecim czytaniu projekt obniżenia cła na maki pastewne, Czechosłowacja otwiera granice do wwozu słomy, Stany Zjednoczone przeznaczają 50 milj. dolarów dewiz na zakup artykułów pastewnych, Danja nie odnawia ograniczeń przywozowych na zboże.

Aczkolwiek statystyki zbiorów światowych nie odznaczają się z pewnością statystyczną ścisłością, tem nie mniej praktyka dowiodła, że dają one zgrubny obraz porównawczy. Dla tego też niezależnie od wielkiej zniżki wrzesniowej i wobec odwrotnych wyżej cytowanych zwiastunów braku pasku u szeregu olbrzymich odbiorców, sądzić można, że tegoroczna sytuacja statystyczna w miarę wyczerpywania się pierwsz. jesiennej podaży zacznie się coraz silniej uwydatniać i znajdować właściwe odbicie rynkowe. Sądzymy też, że rok bieżący będzie rokiem wielkich wahań cen zbożowych.

Gdańsk, dnia 1. października. 1934r.

